

UZASADNIENIE

D. U. został oskarżony o to, że w okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia 13 lipca 2015 roku w P. przy ul. (...), znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją matką S. U. w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości wszczynał awantury domowe podczas których poniżał i wyzywał pokrzywdzoną słowami wulgarnymi powszechnie uznanymi za obelżywe, jak również stosował wobec S. U. siłę fizyczną polegającą na popychaniu, szturchaniu, i przetrzymywaniu jej rękoma, **tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.**

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie VII K 756/15 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, aprobuje wniosek oskarżonego D. U. złożony w trybie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. (w protokole rozprawy – vide k. 78 verte błędnie podano art. 385 § 1 i 2 k.p.k.) o dobrowolne poddanie się karze:

- uznał oskarżonego **D. U.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat i oddał oskarżonego w tym okresie pod dozór kuratora sądowego;
- na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego w okresie próby do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;
- zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata O. G. kwotę 619,92 złote tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu przez obrońcę ustanowionego z urzędu;
- zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych, wydatki przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację w przedmiotowej sprawie wniósł Prokurator Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim skarżąc na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k., art. 444 k.p.k. i art. 447 § 2 k.p.k. wyżej wymieniony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego D. U..

Apelacja Prokuratora, jak wynika z jej treści, została wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 1 k.p.k. i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

- obrażę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 69 § 1 k.k. polegającą na jego zastosowaniu i orzeczeniu na jego podstawie w pkt. 2 wyroku warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby podczas gdy tego rodzaju rozstrzygnięcie możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy skazany w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności natomiast D. U. jak wynika z danych o karalności w dniu czynu miał orzeczoną wyrokiem z dnia 02.07.2014 r. w sprawie VII K 49/14 karę 4 m – cy pozbawienia wolności.

W konkluzji skarżący wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z treści zaskarżonego orzeczenia rozstrzygnięcia z pkt. 2 o zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby i oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora sądowego, a w konsekwencji również rozstrzygnięcia z pkt. 3 dotyczącego zobowiązania oskarżonego w okresie próby do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, a w pozostałym zakresie o utrzymanie wyroku w mocy.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 listopada 2016 roku Prokurator zakwestionował porozumienie i wniósł o zmianę wyroku jak we wnioskach apelacyjnych.

Obrońca oskarżonego podniosła, że na warunkach wskazanych w apelacji porozumienie nie może być zawarte.

W konkluzji zaś Prokurator popierał apelację i wnioski w niej zawarte.

Obrońca oskarżonego wносиła o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej prokuratora, a z ostrożności procesowej w przypadku przychylenia się do stanowiska prokuratora wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym oświadczając, iż koszty te nie zostały uiszczone.

Oskarżony przyłączył się do stanowiska swojego obrońcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim jest zasadna w takim stopniu, że w wyniku jej rozpoznania powstały podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi I instancji.

Na wstępie zasygnalizować należy, iż przedmiotowa sprawa jest klasycznym przykładem tego, jak z powodu licznych zmian przepisów, dokonywanych w ostatnim czasie przez ustawodawcę, łatwo niestety o pomyłkę.

Oczywiście Sąd Odwoławczy nie neguje, iż powinnością Sądu winno być respektowanie obowiązujących regulacji prawnych, a podjęcie przez Sąd Rejonowy określonej decyzji procesowej w trakcie rozpoznawania przedmiotowej sprawy i tym samym nie dostrzeżenie prawnych uwarunkowań związanych z zastosowaniem instytucji dobrowolnego poddania się karze, było nie tylko rażącym uchybieniem przepisów prawa procesowego, ale też miało istotny wpływ na treść wydanego przezeń końcowego rozstrzygnięcia. Tym bardziej, iż baczenie na obowiązujące regulacje skutkowałoby wydaniem orzeczenia o jednoznacznie odmiennej treści niż ta, którą zawiera zaskarżony wyrok. Zapewne truizmem jest twierdzenie, iż Sąd, rozstrzygając złożony – w oparciu o przepis art. 387 § 1 k.p.k. - przez oskarżonego lub jego obrońcę wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie oskarżonemu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, jest zobowiązany przede wszystkim sprawdzić zaistnienie wszystkich warunków dopuszczalności takiego wniosku określonych w art. 387 § 1 i § 2 k.p.k. Jednym z nich jest z pewnością zgodność zgłaszanych we wniosku, zaakceptowanych przez uprawnionych uczestników postępowania, propozycji, w tym również tych co do oceny prawno – karnej zarzucanego oskarżonemu czynu, wymiaru kary bądź środków karnych, z obowiązującymi przepisami prawa karnego materialnego. W sytuacji, w której treść owego wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmian konwalidującej tą dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (tak też w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 06.08.2015 r., II KK 219/15, opubl. KZS 2015/12/17).

W aspekcie powyższego podnieść należy, iż uchybieniem proceduralnym, jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy podczas rozpoznawania niniejszej sprawy, było rażące naruszenie dyspozycji art. 387 k.p.k. Uchybienie to zaś miało oczywisty wpływ na treść wyroku i powodowało konieczność uchylenia w tym zakresie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Przechodząc do istoty sprawy wskazać należy, iż sąd rozstrzygając w przedmiocie złożonego w trybie art. 387 k.p.k. wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, związany jest treścią tego wniosku, co nie oznacza obowiązku jego uwzględnienia. Wszak Sąd zobowiązany jest sprawdzić zaistnienie wszystkich warunków dopuszczalności tego rodzaju dobrowolnego poddania się odpowiedzialności karnej, które tenże przepis w § 1 i § 2 określa. W sytuacji zaś dostrzeżenia jakichkolwiek wad propozycji oskarżonego, powinnością Sądu jest uzależnienie uwzględnienia wniosku od dokonania w nim stosownej zmiany (art. 387 § 3 k.p.k.). Sąd rozpoznający sprawę w związku z wnioskiem złożonym w trybie przewidzianym w art. 387 § 1 k.p.k. nie ma możliwości samodzielnego modyfikowania zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonego bez podjęcia działań przewidzianych w art. 387 § 3 k.p.k. i doprowadzenia

do zmian we wniosku zaakceptowanych przez podmioty wymienione w § 2 tego przepisu. Możliwość uzależnienia przez sąd uwzględnienia złożonego w trybie § 1 art. 387 k.p.k. wniosku od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany oznacza także konieczność zwrócenia wnioskodawcy przez sąd uwagi, że jego propozycja nie spełnia wszystkich wymogów prawa. Zaś ewentualne ujawnienie się braku warunków do uwzględnienia wniosku w całości w dotychczasowej postaci i niemożność dokonania stosownego uzgodnienia, prowadzi w konsekwencji do rozpoznawania sprawy na zasadach ogólnych. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2016 roku, IV KK 60/16, opubl. LEX nr 2005662).

Zatem, akceptując na rozprawie głównej w dniu 17 sierpnia 2016 roku wnioski oskarżonego D. U. o dobrowolne poddanie się karze zasadniczej w postaci kary pozbawienia wolności o charakterze nieizolacyjnym w sytuacji istnienia wobec niego uprzedniego skazania na karę pozbawienia wolności Sąd meriti rażąco naruszył prawo procesowe, tj. art. 387 § 2 i § 3 k.p.k. Uchybienie to miało przy tym oczywisty i istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia. Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 17 sierpnia 2016 roku nie może się ostać także z tej przyczyny, że zapadł z rażącym naruszeniem wskazanego w skardze apelacyjnej przepisu prawa materialnego art. 69 § 1 k.k. Zgodnie zaś z powołanym przepisem w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

W tym stanie rzeczy, nie ulega wątpliwości, iż aktualnie po dniu 1 lipca 2015 roku, nie jest możliwe wymierzenie kary pozbawienia wolności o charakterze wolnościowym wobec sprawcy, który w przeszłości był osobą skazaną na karę pozbawienia wolności.

Tymczasem wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy orzekł w stosunku do D. U. za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat i oddał oskarżonego w tym okresie pod dozór kuratora sądowego.

Trafnie więc skarżący Prokurator Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim podniósł (choć niestety sam tego w chwili procedowania przez Sąd meriti również nie dostrzegł), że Sąd Rejonowy wymierzając oskarżonemu karę zasadniczą 8 miesięcy pozbawienia wolności o charakterze wolnościowym orzekł ją z naruszeniem normy zawartej w art. 69 § 1 k.k. Postępując w ten sposób Sąd dopuścił się rażącej obrazy powołanego przepisu, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

W tym miejscu wskazać też należy, iż tylko w razie zawarcia przed sądem odwoławczym nowej ugody co do wymiaru kary, w trybie art. 387 k.p.k., można od uzgodnionych uprzednio warunków skazania bez przeprowadzenia postępowania dowodowego odstąpić. Brak takiego porozumienia, w sytuacji, gdy sąd odwoławczy uznał zarzuty podniesione w apelacji za zasadne, powinien prowadzić do uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.10.2011 r., IV KK 315/11, opubl. LEX nr 1027197).

Z powyższych powodów, a także w aspekcie tego, że pomimo podjęcia działań zmierzających do uzgodnienia ze stronami nowych warunków ugody nie doszło do takowego porozumienia, Sąd Odwoławczy zobligowany był do wydania orzeczenia kasatoryjnego i w konsekwencji uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 17 sierpnia 2016 roku co do oskarżonego D. U. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd Rejonowy winien przeprowadzić postępowanie dowodowe w sposób pozwalający na wyeliminowanie dostrzeżonych uchybień będących podstawą uwzględnienia apelacji, po uprzednim zapoznaniu się z kwestiami podniesionymi w niniejszym uzasadnieniu.

Mając na względzie powyższe okoliczności, nie przesadzając rozstrzygnięcia, Sąd II instancji orzekł jak w sentencji wyroku.